EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 05 30
COM(2012) 304 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Danijos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2015 m. Danijos konvergencijos programos

{SWD(2012) 304 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Danijos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2015 m. Danijos konvergencijos programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[3],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[4],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Europos Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonomikos politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių[5], kurios kartu sudaro

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 OL L 306, 2011 11 23, p. 25.
3 COM(2012) 304 *final.*
4 P7_TA(2012) 0048 ir P7_TA(2012) 0047.
5 2012 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimas 2012/238/ES.

integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonomikos ir užimtumo politiką;

(3) 2011 m. liepos 12 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl Danijos 2011 m. nacionalinės reformų programos ir pateikė savo nuomonę dėl atnaujintos 2011–2014 m. Danijos konvergencijos programos;

(4) 2011 m. lapkričio 23 d. Komisija patvirtino antrąją metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas antras *ex ante* ir integruoto politikos koordinavimo Europos semestras, numatytas strategijoje „Europa 2020“. 2012 m. vasario 14 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė įspėjimo sistemos ataskaitą[6], kurioje nustatė, kad Danija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(5) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad reikia vykdyti diferencijuotą, ekonomikos augimą skatinantį fiskalinį konsolidavimą, atkurti įprastas skolinimo ekonomikai sąlygas, skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą, spręsti nedarbo problemą, šalinti krizės sukeltas socialines pasekmes ir modernizuoti viešąjį administravimą;

(6) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares, prisijungusias prie pakto „Euro plius“, laiku pranešti apie savo įsipareigojimus, kad juos būtų galima įtraukti į stabilumo arba konvergencijos programas ir nacionalines reformų programas;

(7) 2012 m. balandžio 30 d. Danija pateikė savo 2012–2015 m. konvergencijos programą ir 2012 m. nacionalinę reformų programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu. Atlikdama nuodugnią apžvalgą[7] pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija padarė išvadą, kad Danijoje susidaręs vidaus ir išorės disbalansas, tačiau jis nėra perviršinis;

(8) remdamasi 2012 m. konvergencijos programos vertinimu pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97, Taryba mano, kad makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos programoje nurodytos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Scenarijus, kuriame 2012 m. numatytas 1,2 %, o 2013 m. – 1,5 % BVP augimas, iš esmės atitinka Komisijos prognozę, kurioje numatytas 1,1 % ir 1,4 % BVP augimas. Taigi valdžios sektoriaus deficitas konvergencijos programoje yra šiek tiek mažesnis (2012 m. ir 2013 m. – atitinkamai 4,0 % ir 1,8 % BVP, palyginti su 2012 m. Komisijos pavasario prognozėje numatytais 4,1 % ir 2,0 % BVP). Programoje pateiktos biudžeto strategijos tikslas – iki 2013 m. ištaisyti perviršinį deficitą ir 2020 m. pasiekti vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslą – bent jau struktūriniu požiūriu subalansuotą biudžetą. Taigi programoje patvirtinamas ankstesnis vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslas, kuris deramai atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Numatytas 2013 m. valdžios sektoriaus deficitas atitinka perviršinio valdžios sektoriaus deficito ištaisymą laiku, o tais metais numatytas fiskalinių priemonių poveikis, remiantis (perskaičiuotu) struktūriniu biudžeto balansu[8], atitinka 2010 m. liepos mėn. pagal perviršinio deficito

---

6 COM(2012) 68 *final.*

7 SWD(2012) 153 *final.*

8 Pagal ciklą pakoreguotas balansas (atėmus vienkartines ir laikinąsias priemones), Komisijos tarnybų perskaičiuotas remiantis programoje pateikta informacija ir taikant bendrai sutartą metodiką.

procedūrą Tarybos pateiktą rekomendaciją. Konsolidavimas, palyginti su ankstesniais planais, labiau nukeltas į laikotarpio pabaigą, todėl 2013 m. reikės dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti būtiną struktūrinį koregavimą. Pavojus, kad 2013 m. nebus pasiekta 3 % BVP pamatinė vertė, yra ribotas – 2012 m. pavasario prognozėje Komisija numatė, kad valdžios sektoriaus deficitas bus 2,0 % BVP. Remiantis (perskaičiuotu) struktūriniu biudžeto balansu, 2013 ir vėlesniais metais numatytas struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimas bus mažesnis nei pagal Stabilumo ir augimo paktą reikalaujami 0,5 % BVP. Valdžios sektoriaus išlaidų didėjimo norma, atsižvelgiant į diskrecines pajamų priemones, turėtų atitikti Stabilumo ir augimo pakte nustatytą išlaidų kriterijų. Dalis biudžeto deficito bus padengta mažinant valstybės sąskaitą Danijos nacionaliniame banke. Numatoma, kad bendroji Danijos valstybės skola sumažės nuo 46,5 % BVP 2011 m. iki 41,1 % 2015 m. (ji daug mažesnė nei 60 % BVP);

(9) darbo pasiūlos didinimas yra svarbiausias Danijos prioritetas, siekiant ateityje užtikrinti socialinį aprūpinimą ir fiskalinį tvarumą. 2011 m. Danija įvykdė savanoriško ankstyvo išėjimo į pensiją sistemos plataus užmojo reformą ir paankstino teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus pailginimą, apie kurį jau anksčiau buvo pranešta, ir jo susiejimą su tikėtina gyvenimo trukme. Dabar daugiausia dėmesio reikia skirti invalidumo pensijų ir subsidijuojamo užimtumo (*flex-job*) sistemų reformoms. Vyriausybė pateikė šios srities reformos, kuri turi būti įgyvendinta nedelsiant, pasiūlymą. Be to, reikia spręsti vis didėjančio migrantų kilmės ir kitų darbuotojų užimtumo atotrūkio problemą;

(10) per pastaruosius dešimtmečius darbo našumo augimas Danijoje sulėtėjo, viena iš priežasčių – palyginti silpni švietimo rezultatai. Nepaisant didelių išlaidų švietimui, Danijos mokyklinio ugdymo kokybė (įvertinta EBPO atlikus PISA tyrimą) yra tik vidutinė. Be to, mokykla paprastai baigiama vyresnio amžiaus nei kitose valstybėse narėse, gana daug moksleivių nebaigia profesinio mokymo įstaigų. Siekdama išspręsti šios srities problemas, Vyriausybė paskelbė keletą naujų privalomo ir vidurinio išsilavinimo priemonių. Iš 2012 m. biudžeto taip pat remiamas socialinio pobūdžio nuostatų įtraukimas į viešųjų pirkimų konkursus ir priemonės, kurias taikant privačioms įmonėms taptų finansiškai naudinga siūlyti gamybinę praktiką, taip siekiant padidinti esamų vietų skaičių. Gamybinės praktikos vietų didinimo klausimas taip pat bus sprendžiamas trišalėse derybose ir tarpžinybinio komiteto susitikimuose;

(11) kita galima lėto našumo augimo priežastis – palyginti silpnas konkurencijos lygis Danijoje. 2011 m. buvo priimtas konkurencijos teisės aktų paketas, daugiausia skirtas statybų sektoriui, mažmeninės prekybos sektoriui ir sveikatos bei viešųjų paslaugų sektoriams. Nagrinėjama taksi ir transporto paslaugų konkurencija ir vaistinių liberalizavimas, svarstant galimas naujas priemones. Šiuo metu su regionų ir vietos valdžia deramasi dėl viešųjų pirkimų didinimo savivaldybėse ir regionuose. Esant tokioms aplinkybėms Vyriausybės komitetas neseniai padarė išvadą, kad Danijos konkurencijos teisę būtina stiprinti ir kad už pažeidimus skiriamos sankcijos šiuo metu yra per mažos, kad turėtų atgrasomąjį poveikį. Atsižvelgiant į tai, kad praėjusiais metais šioje srityje buvo imtasi mažai konkrečių iniciatyvų, siekiant tinkamai išspręsti šią problemą reikia imtis papildomų veiksmų;

(12) kaip patvirtinta pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį atliktoje nuodugnioje apžvalgoje, nors didelė bendroji namų ūkių skola tam tikru mastu yra struktūrinis Danijos ekonomikos bruožas (namų ūkių turtas gerokai viršija jų

įsipareigojimus), didelė namų ūkių skola kelia nerimą, nes atrodo, kad dėl būsto rinkos pokyčių skola pasiekė didesnį nei struktūriniais veiksniais paaiškinamą lygį. Be to, hipotekos paskolos nuo 2003 m. pasikeitė, o kintamųjų palūkanų paskolos be dalinių įmokų tampa populiaresnės už fiksuotųjų palūkanų paskolas su dalinėmis įmokomis. Taigi, atsižvelgiant į esamą skolos lygį, namų ūkiai dabar yra jautresni palūkanų normų ir nekilnojamojo turto kainų svyravimams nei prieš dešimtmetį. Tai gali kelti didesnį pavojų finansiniam ir ekonominiam stabilumui. Danija ėmėsi tinkamų priemonių siekdama pašalinti hipotekos sistemos trūkumus. Be to, Verslo ir augimo ministerija šiuo metu analizuoja turto ir įsipareigojimų pasiskirstymą visuose namų ūkiuose ir galimą jų pažeidžiamumą kilus įvairiems ekonominiams sukrėtimams. Tačiau taip pat reikėtų apsvarstyti priemones siekiant užkirsti kelią procikliškiems būsto rinkos pokyčiams vidutinės trukmės laikotarpiu, pageidautina, turto vertės mokestį suderinant su faktine rinkos verte. Panaikinus metinio savivaldybių žemės vertės mokesčio didinimo viršutinę ribą ateityje taip pat būtų galima išvengti procikliškumo poveikio. Šios priemonės turėtų būti įvestos palaipsniui, atsižvelgiant į dabartinį būsto rinkos stabilizavimo poreikį;

(13) Danija prisiėmė tam tikrų įsipareigojimų pagal paktą „Euro plius“. Šie įsipareigojimai ir 2011 m. prisiimti ir įgyvendinami įsipareigojimai yra susiję su užimtumo ir konkurencingumo gerinimu, viešųjų finansų tvarumo didinimu ir finansinio stabilumo stiprinimu. Komisija įvertino, kaip įgyvendinami pagal paktą „Euro plius“ prisiimti įsipareigojimai. Į šio vertinimo rezultatus buvo atsižvelgta rengiant rekomendacijas;

(14) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Danijos ekonominės politikos analizę. Ji įvertino konvergencijos programą ir nacionalinę reformų programą ir pateikė nuodugnią apžvalgą. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Danijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos pagal Europos semestrą pateiktos rekomendacijų 1–5 punktuose toliau;

(15) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo Danijos konvergencijos programą ir savo nuomonę[9] visų pirma pateikė 1 rekomendacijoje;

(16) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo 2012 m. Danijos nacionalinę reformų programą ir Danijos konvergencijos programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos rekomendacijų 3, 4 ir 5 punktuose toliau,

REKOMENDUOJA Danijai 2012–2013 m. imtis šių veiksmų:

1. Įgyvendinti numatytą biudžeto strategiją, kad iki 2013 m. būtų ištaisytas perviršinis deficitas ir atliktas Tarybos pagal perviršinio deficito procedūrą pateiktose rekomendacijose nurodytas vidutinis metinis struktūrinis koregavimas. Vėliau užtikrinti tinkamą struktūrinio koregavimo poveikį, kad būtų padaryta pakankama pažanga siekiant vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslo, įskaitant išlaidų kriterijaus laikymąsi.

[9] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 9 straipsnio 2 dalį.

2. Imtis papildomų veiksmų siekiant padidinti ilgalaikę darbo jėgos pasiūlą, reformuojant invalidumo pensiją, subsidijuojamo užimtumo sistemas (*flex-job* sistema) tikslingiau taikyti sumažėjusio darbingumo asmenims ir pagerinti asmenų, kilusių iš migrantų šeimų, įsidarbinimo galimybes.

3. Nedelsiant įgyvendinti priemones, apie kurias buvo paskelbta siekiant pagerinti švietimo sistemos ekonominį veiksmingumą, mažinti mokyklos – ypač profesinių mokyklų – nebaigiančių asmenų skaičių ir skirti daugiau vietų gamybinei praktikai atlikti.

4. Toliau dėti pastangas, kad būtų pašalintos kliūtys konkurencijai, ypač vietos paslaugų, mažmeninės prekybos ir statybos sektoriuose, be kita ko, savivaldybių ir regionų viešųjų paslaugų pirkimų rinką labiau atveriant konkurencijai ir užtikrinant, kad pagal konkurencijos teisę taikomos sankcijos turėtų pakankamą atgrasomąjį poveikį.

5. Apsvarstyti papildomas prevencines priemones, siekiant vidutinės trukmės laikotarpiu sustiprinti būsto rinkos ir finansų sistemos stabilumą, taip pat atsižvelgiant į šiuo metu Verslo ir augimo ministerijos atliekamo namų ūkių turto ir įsipareigojimų pasiskirstymo tyrimo rezultatus ir peržiūrint turto vertės ir savivaldybių žemės vertės mokesčio sistemą.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas